

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Slavnost v Kanalu.

Triumf narodne ideje.

To je bil najsijajnejši triumf narodne ideje! — Zli se nam, da smo s temi besedami najtočneje označili sijajni način, kakor se je izvršila slavnost 35-letnice čitalnice v Kanalu. Naj nam le reče kdor hoče tam v solnčni Gorici, da smo »konfuzni«, a mi pravimo vendar: v Kanalu je v nedeljo naša narodna ideja slavila svoj triumf. — Narod, ki je v nedeljo bil zbran v Kanalu, more ponosnim preziranjem gledati na one, ki so ga iz nižav svojega mišljenja že v naprej označili za pijance in — ne ta grda beseda naj ostane v peresu, saj je v sramoto le onim, ki so jo napisali — nekje.

Narodna ideja naša pride do zmage! Pa naj se le oglašajo svojim hripavim glasom oni, ki so se dali v službo tujinstvu, ki hočejo, da celó v hramu božjem bodi tujstvo gospodar in narod naš suženj. Kakor je v nedeljo zlato solnce zmagonosno prodrlo grde oblake, ki so po noči zastirali nebesni svod in vlivali na zemljo neznanse mase vodovja, tako bo triumfirala končno naša narodna ideja, bo slavil zmago tisti čut, katerega je Vsevečni sam usadil v srea narodov. Da, nebo samo je bilo z nami, kajti jasno kakor ribje oko je zadovoljno gledalo na narod, ki je slavil lepo, pošteno slavje! In to je bilo — bi rekli mi — dovolj odškodnine za hripave glase, ki so v službi tujinstva!

Kanal v praznični obleki.

Nešteto zastav je plapolalo po vsem trgu. Hše so bile odičene zelenjem. Bogato je bil odičen izlasti velik, srečno zbrani prostor za popoldnansko slavje. Pomembno se nam videlo plapolanje ogromne zastave na takozvanem »turionu«, na starem poslopju, zidanem podobno trdojavam. Kakor da je hotela klicati ta zastava: tu v Kanalu je naša trdjava, nepremagljiva, ki hoče kljubovati vsem navalom sovragov. Pogled na veliki most čez »Sočo« pa je bil naravnost impozanten. Na dveh vrstah mogočnih drogov preko vsega mostu so plapolale zastave. Glavni trg pred cerkvijo pa je bil kar ves povit v trobojnice. Na vsakem koncu trga je bil prirejen slavalok. Uprav krasen je bil

oni na južnem koncu — dostojen bi bil vsacega večega mesta. Čast njim, ki so izdelali načrt in njim, ki so ga postavili! Na tem slavaloku je bil napis: »Slovanski pozdrav bratom!«

Na slavaloku na severnem koncu pa sta bila napisana: »Živio« in »Na zdar!« A male zastavice in primitivne dekoracije po revnejših hišah so pričale, da na tej slavnosti sodeluje ves narod!

Ovenčanje čitalnične zastave.

Ob 1/2 9. uri so člani čitalnice, vencem pevk-krasotice na čelu odkorakali pod svojo čestitljivo zastavo, spremljani od mnogega občinstva do ukušno prirejenega odra na trgu, odičenega trobojnicami, kjer se je imelo izvršiti ovenčanje zastave vencema, po darjenima zastavi od »ženstva« in Kanalev.

Trg je bil poln občinstva — vse praznično, kakor da hočejo tekmovati, kdo več pripomore do slave tega dne —, ko je prvi nastopil, velečislani gospod načelnik odbora, ki je vodil vse priprave, da v lepem govoru naznani občinstvu, da se s tem činom pričeneja slavje, kakoršnjega ni še videl Kanal. Na stotine in stotine oči — tako je apostrofiriral govornik poslušalce — bo danes obrnjenih na nas, zato vas pozivlja vseh, društvene člene, Kanalev sploh in okoličane, da storite vse, da bo čast tega dne tem večja.

Občinstvo se je odzvalo navdušenimi živio-klici.

Na to je stopila v vspreddje Evgenija Garlatti, ki je spregovorila:

Trobojnica dvigaj se čilo. — In ponosno se razvij — Sinovom Slave v ohrabilo — A vragu v grozo sij.

In privla je zastavi krasen vенец v imenu Kanalskega ženstva.

Sledil je gospod Rihard Gorjup v imenu »Kanalev«, vskliknivi: Tu sprejmi zastava naša dar Tebi udanih sinov!

Ko sta se pripenjala trakova so orili živio-klici in radost je sevala z vseh obrazov.

Ko je bil izvršen ta veličastni ganljivi čin, je spregovoril v imenu čitalnice gospod Andrej P e t e r n e l :

Po dolgih letih prišel je za-te, zastava naša častna, dan, da stopaš v svet v novem odelu, ki te je poklonilo ženstvo in moštvo, vzrastlo pod Tvojim okriljem. Plapolaj čvrsto in pogumno, bodreča sinove svoje k na-

rodnemu delu in na Tvojih potih spremlja naj Te Bog in sreča junaška!

Ovenčanje gomile Josipa Kocijančiča.

Na to se je na stotine ljudi razvrstilo v impozanten sprevod, da se napoti na kraj večnega miru, da tam izvrši čin dolžne pijetete, da proslavi spomin genija naše narodne in umetne pesmi, in da se oddolži Njemu, za vse, kar je njega plemenita pesniška duša ustvarila in dovršila in vrši še danes v probujo naroda našega. Odkorakali smo na pokopališče, da ovenčamo grob nepozabnega Josipa K o c i j a n č i č a. Godba je zasvirala veselo koračnico in ponosno so stopali Kanaleci, ponosni, da je Kanal podaril takega sinu svojemu narodu.

Obstopili smo gomilo. Peveci so zapeli tisto ganljivo, ki ti, tudi če si iz kamena, dviga dušo tja gori v jasne višave: »Nad zvezdami«. Ko so odzveneli zadnji pretresljivi akordi, je spregovoril načelnik kanalski, gospod M. Z e g a :

Slavno občinstvo!

Peveci so one čete med ljudstvom, ki širijo slavo svojega naroda med svet. Kralji vladajo narodom, a peveci sream naroda. Med vsemi pesmami, ki jih kak narod prepeva, so pač najlepše one, katere si je sam zložil, ker nastali so o raznih prilikah in te so prvi odmev srčnih občutkov naroda — to so narodne pesmi. Narodne pesmi so prava slika naroda, so odmev njegovih krepkosti in napak, so merilo njegovega izobraževanja, kajti opevajo mu njegovi radosti in žalosti, opevajo mu ljubo solnce, rodno polje, zelene bregove, saeg in led, preteklost, sedanost in prihodnost, sploh vse, kar se v lepi domovini nahaja. Vendar niso vsi narodi tako srečni, da bi se mogli ponašati s tako krasnimi narodnimi pesmami, kakor smo Jugoslovani Hrvatje, Srbi in Slovenci. To krasoto naših Jugoslovanskih narodnih pesmi so pa premnogi umetniki tujih narodov že pred davnim časom spoznali, zaradi tega so tudi najlepše pobrali, okinčali so jih s svojimi domačim perjem in izdali so jih potem v lepi obliki kot domače delo. Tako smo torej v preteklosti tudi v tem oziru služili drugim narodom v to, da so si z našim blagom množili slavo in čast. Toda slovanski narod je konečno dobil tudi take moze, ki so poznali krasoto naših narodnih pesmi, ki so jih začeli nabirati in ki si tako pokazali drugim

se samo zna jeziti in dreti! Morali smo ga nesti z dojljo daleč od matere, ker Melita ne bi mogla spati. Takšen glas ima!»

Branimir je poslušal to Elino pripovedovanje in se smejal s smehom, kateri je bil podoben jecanju. In res njega je v praih in gelu nekaj tiščalo, kakor da bi ga davilo...

»Morem ga-li videti?«, je vprašal Branimir s skoro prosečim glasom.

»To željo vam izpolnim lahko takoj... Zdi se mi, da ga baš sedaj kopajo... O, to vam je fant kakor se spodobi!... Čim smo ga prvokrat okopali, ga je tehtal lečnik, kateri je bil poklican radi poroda, in kaj mi-selite, kako težek je bil ta mali omazanec?... Štiri kilograme, kaj se vam zdi?«

Branimir ni rekel ničesar, ali se je sladko, tako sladko smehljaj, kakor nikdar poprej. Ni mogel dalje čakati; vstal je s stolice in ponudil roko Eli, katera ga je peljala v sobo, kjer so nastanili njegovega prvo rojenca.

Ko sta stopila notri, je bil mali že okopan in ležal ves zavit v ponjavi na postelji. To mu najbrže ni bilo prav, ker se je drl na ves glas in mahal z ročicama na vse strani.

»Vidite, kako je svojeglav!«, je opomnila Ela Branimiru, kateri je pristopil takoj

narodom, koliko zlata imamo med seboj, in da je to zlato naše, ki so ga ne pustimo več odvzeti. Eden takih mož je bil pokojni J. K. rojen leta 1850 (?) v Kanalu. Z neumorno pridnostjo nabral je naši deželi pre mnogo takih biserov; vezal jih je v lepe vence tako, da se vedno povsodi radi pojejo. A poleg tega dodal je še tem lepim biserom tudi šopek krasnih lastnih skladb, ki služijo slovenskemu narodu v čast. Žal, da nam ga je smrtna kosa v najboljši dobi njegovega življenja pobrala; koliko bi bil on še koristil svojemu narodu!

Kaj pa je bil vzrok njegovega delovanja na tem polju? Mož ni iskal ne bogatstva, ne časti ni slave, ampak edino le iskrena ljubezen do slovenskega naroda navduševala ga je k temu trudopolnemu delovanju, zato nam pa mora biti vedno drag njegov spomin in le svojo domovinsko dolžnost spolnimo, ako mu danes z vencem okinčamo njegovo gomilo. Njega ni že davno več med nami, a pesmi njegove bodo ga vedno slavile. Zatorej slava njegovemu spominu, naj v miru počiva!

Ali pok. Kocijančič je imel svojih sotrudnikov. Nekateri njih so še med živimi, drugi pa že spe pod hladno zemljo. Ko smo proslavili Kocijančičev spomin, proslavili smo tudi spomin njegovih vrstnikov sotrudnikov in rodoljubnih Kanalev sploh, ki počivajo na tem pokopališču. Slava njihovemu spominu!

Občinstvo okoli gomile se je odzvalo trikratnim živio-klicem, na kar je jeden gospodov odbornikov ovenčal gomilo Kocijančičevo krasnim vencem, ponovivši, da smo s tem počastili spomin vseh sotrudnikov Kocijančičevih.

Napis na spomeniku Kocijančičevem se glasi:

Ko zvezde luč poprej nikdar poznane,
Prisvetil nam Tvoj je duh iz nočij!
Ali Tebi so le kratke ure dane
Za taboj zgodaj nam oko rosi
Na grob, kjer struna mila je obmolknila.

Kanalska čitalnica.

Vračali smo se zopet v istem redu: vенец krasotice za zastavo, potem člani čitalnice in za njim množica, ki je naraščala bolj in bolj kakor smo se bližali kanalskemu trgu.

Krasotice in člani čitalnice so spremili svojo zastavo v čitalnične prostore. Po trgu

k postelji in se dotaknil z roko sinčkove glave. Bil mu je takoj lažje pri sre.

»Nestrpljiv je mladi gospodič!«, je rekla debelušna, priletna babica, »ali oblekli ga bomo takoj, čim se osuši. Ša je moker, kakor miš na dežju...«

»Ali mali se jako joče!... Da se mu ni kaj zgodilo?«, je rekel v skrbeh Branimir.

»Ni mu nič, milostivi gospod!«, mu je odgovorila smejoč se babica, katera ni prvokrat razbijala take bojzani mladih, neizkušnih roditeljev. »Mladi gospodič je nekoliko jezen, zato pa plaka.«

»Nič mu ni!... Hu loben je!«, je rekla Ela in vlekla Branimirja v drugo sobo. »Tu bova počakala, dokler ga oblečejo; vi jih le ovirate.«

Branimir bi seveda rad ostal pri otroku in pomagal pri oblačenju, ali Ela ni dovolila. Prosil je, da bi mu ga vsaj pokazali, ali tudi tega mu niso dovolili, ker da bi se mali mogel prehladiti. Ni mu tedaj preostalo drugega, nego da je šel z Elo v drugo sobo in čakal, dokler mu ga prineseo.

Naposled je pričakal tudi ta srečni, blaženi trenotek. Jedra in rdeča Moslavčanka, katero je najel Branimir svojemu sinu za dojljo, je prišla z otrokom na rokah k Bra-

PODLISTEK.

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Drugi del.

V.

Upravitelj, v svečanej obleki, je pristopil h kočiji in pomagal Branimiru izstopiti iz nje, a isti hip je zszvnel trikrat zadrugoma vratarjev zvon, kateri je obvestil, da je prišel dvorov gospodar.

»Je-li vse zdravo?«, je bilo prvo, kar je vprašal Branimir.

»Vse, milostivi gospod!«

»Hvala Bogu!«, je rekel Branimir in odhitel gori v sobe, da ga je mogel upravitelj jedva dohajati. Šel je takoj proti krilu dvora, kjer so bile Melitine sobe, ker je hotel govoriti z Elo. Ta pa, medtem takoj obveščena o Branimirovem prihodu, je prišla pred nego on na topli, zakurjeni hodnik.

»Dobro došli, mladi papá!«, ga je pozdravljala Ela, hiteč mu nasproti in moleč proti njemu obe roki, kateri je Branimir toplo prisnil.

»Tedaj srečno minulo in vse zdravo?«

»Ah, sedaj je vse dobro, sedaj je vse

prošlo!« mu je odgovorila Ela živo in zgovorno. »Ali bilo je strašno, neopisno strašno!... Jaz sem bila pri njej od začetka do konca in moram Boga zahvaliti, da nisem zblaznela. Ah, Branimire, kar je trpelo to bitje, je neizrečno... Čudim se še sedaj, da je mogla vse pretrpeti, ko je bilo že zame neznosno, ki sem le gledala njene muke... Sedaj sem celo srečna, da sem ostala stara devica... Volim svoj bicykl, nego najlepšega moža na svetu...« In rekši to z prirojeno ji prostodušnostjo, je prišla Branimirja pod pazduho in ga peljala v svoje sobe.

»Melita je malo prej zaspala, je nadaljevala Ela, ko sta bila v njenem malem okusnem salonu. »Ne smeja jo zbuditi, morete si misliti, da je slaba in obnemogla... Inače je vse normalno... Apatična je napram vsemu in vsakemu. Ni stvari, katero bi ona zahtevala ali trpela dolgo časa pri sebi. Ali to se bo obrnilo na bolje. Vsak dan se bo boljšalo njeno stanje.«

A mali?«, je vprašal Branimir, kateri je že gorel od nestrpljivosti, da bi slišal kaj o tem svojem prvem otroku, svojej prvi očetovej radosti.

»Ah ta malovrednež! Le da bi ga videli! Cela vaša slika in podoba... Tudi svojeglav je že sedaj, kakor njegov papa! Kako

pa je bilo potem vrvenje in šumenje, kakor-
šnja se razvije tedaj, kadar narod slavi svoje
posebne dneve.

S tem je bil zaključen predpoludanski
del slavnosti. A mi smo si mislili zroči na to
vrvenje, kaj bo še le popoludne!
(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 9. septembra 1902.

**Nagodbena pogajanja v Budim-
pešti.** Od avstrijske ter od ogrske strani
izdalo se je v soboto sledeče poluradno po-
ročilo:

»Posvetovanja ministrov in strokovnih
referentov nadaljevala so se danes do pol-
druge ure popoludne. Danes ter včeraj vzel
se je v pretres oni del carinskega tarifa, o
katerem se ni razpravljalo na dunajskih kon-
ferencah. Istotako so se vzele v pretres one
točke v carinskem tarifu, ki niso bile rešene
v dunajskih konferencah.

Posrečilo se je rešiti precejšnji del
diference, tako da se je število istih izdatno
zmanjšalo.

Rezultat posvetovanj o carinskem tarifu
sestavi obojestransko poročevalca v skup-
nem operatu. Kadar bo ta operat dovršen,
se obojestranski vladi zopet sestaneta, da re-
šiti ostale postavke.

Po kratkem pretrganju tekem popolu-
dneva sta se oba ministerska predsednika sešla
z obojestranskima finančnima ministroma na
pogovor glede vprašanj, ki spadajo v pod-
ročje slednjih. Na podlagi teh pogovorov se-
stavita referenta načrta, katera predložita
obema vladama.

Sodé po tem poluradnem poročilu, na-
daljujejo pogajanja izvrstno in je v kratkem
pričakovati popolnega sporazumljenja. Stvar
pa je v resnici nekoliko drugačna. Res je
sicer, da se je v več točkah doseglo spora-
zumljenje, a te točke so le postranske važ-
nosti, važnejše točke pa čakajo še vedno re-
šitve in vse kaže, da jo bodo čakale še
mnog časa. Zatrjuje se celo, da bi se bila
na zadnjih dunajskih konferencah kmalu vsa
pogajanja definitivno razbila. Čudno je pač,
da se na konferencah bavijo prej s postran-
skimi vprašanji. Kaj pomaga, ako se ta re-
šijo, ko pogajanja skoraj gotovo ponesrečijo,
kadar zadenejo na važnejše točke. Ves trud
bo potem zaman. Mari bi se lotili takoj
kočljivih vprašanj, druge manj važne stvari
bi se potem brez posebnega truda rešile.

Italija in trozveza. Govore o raz-
merju Italije do trozveze, izvajajo »Mosk.
Vjedomosti«, da se je Italija prepričala,
da so bile žrtve, katere je doprinesla troz-
vezi in Angliji za obrambo italijanskega
obrevžja, brezvpešne in s tem je moralo priti
tudi prepričanje, da se mora Italija teh žrtev
osvoboditi. Italija je že zmanjšala svoje iz-
datke s tem, da je odpravila jeden voj in je
s privoljenjem Francije zboljšala svoj gospo-
darski položaj, katero zboljšanje je zaman
pričakovala od svojih zaveznikov. Italija je bila
na podlagi trozveze primorana staviti v slu-
čaju nemško francoske vojne svoje čete na
razpolago Nemčiji, v slučaju rusko avstrijske
vojne pa na razpolago Avstriji, dasiravno
niso obstajale med Italijo in Francijo ter
Rusijo nikake sporne točke. Italijanskim di-
plomatom pa se je posrečilo osvoboditi Ita-

nimirju, kateri ga je takoj vzel v roke in se
zagledal z najserčnejšo ljubeznijo v mali de-
tetov obraz. Mali je bil ta hip popolnoma
miren in imel odprte oči, kateri sti mo-
drili kakor dve razvelji vijolici. Bile so
očetove oči... Branimir je vzdignil otroka k
sebi in ga strastno poljubljal.

»Ne bodite tako grozno sentimentalni,
prosim vas«, se je oglasila Ela, ko je vi-
dela, kako se je Branimirjev obraz žaril in
kako so mu silile solze iz oči. »Mene raz-
burja to... Vidite, sedaj zeva!«, je rekla
naglo Ela z namenom, da Branimir ne po-
ljubljal toliko svojega sinčka.

»To je znak, da bo kmalu zaspal. Mo-
ramo ga dati dojitji, ker lačen ne bo spal
dolgo... No čakajte, da vam prej samo nekaj
pokažem«. Ela je pokazala s prstom na čelo
deteta nad desnim očesom:

»Vidite-li to žilico? To je dobil od ma-
tere!«, je rekla.

Neugoden izraz je preletel kakor mrak
Branimirjev obraz.

»To je najslabše, kar je mogel podedo-
vati od svoje matere... O, jaz poznam do-
bro to žilico«, je rekel on.

(Pride še.)

lijo od teh obvez, dasiravno so se temu v
Berolinu in na Dunaju močno protivili. —
Trozvezna pogodba se je sicer ponovila, ali
iz vojaške konvencije se je brisala ona do-
ločba, glasom katere je bila Italija dolžna
staviti na razpolago dva voja. V Berolinu in
na Dunaju so bili primorani privoliti v to
spremembo, ker bi bila sicer Italija izstopila
iz trozveze. Ruski list zaključuje svoja izva-
janja s trditvijo, da se sedanja trozveza po
krivici tako nazivlje, ker Italija ni več ob-
vezana gojevati se za interese »Nemčije in
Avstrije«. Italija obstaja v trozvezi le še za
parado.

**Kongres italijanskih socialistov
v Imoli.** Minole tri dni vršil se je v Imoli
kongres italijanskih socialistov. Ta kongres
je velike važnosti, ker nam je podal sliko
boja, ki se sedaj vrši med dvema strujama v
italijanski socialistični stranki. Jedna teh
dveh struj je takozvana revolucijonarna, druga
pa reformistična struja. Revolucijonarna struja,
katere glavni zastopnik je znani socialistični
poslanec Ferri, zastopa stališče, da se mora
ves sedanji socijalni red odpraviti in ga na-
domestiti s socijalnim redom, kakor ga ima
v programu socijalna stranka. Reformistična
struja, katerej načeljuje Turati, pa zastopa
načelo, da se mora sedanji socijalni red po-
lagoma in sukcesivno tako spremeniti, da bo
odgovarjal socijalističnemu programu. Raz-
lika obstoji toraj v tem, da hoče reformi-
stična struja sedanji socijalni red primerno
spremeniti in popolniti, revolucijonarna pa
hoče sedanjo stavbo popolnoma podreti in na
novo zidati.

V včerajšnji seji govorila sta, braneč
vsak svoje stališče, po dve uri oba socijali-
stična prvaka Turati in Ferri in se je sled-
njič velika večina zborovalcev odločila za
Turatijevo reformistično strujo.

Kongres je nadalje odobril strankino
taktiko, kakor je bila določena na rimskem
kongresu in je tudi odobril postopanje soci-
jalističnih poslancev v italijanskem parla-
mentu ter jim pustil svobodno roko v na-
stopanju nasproti vladi.

Tržaške vesti.

Protestni shod. Hvala Bogu! prišlo je,
kar smo težko pričakovali: Odbor politič.
društva »Edinost« je sklical za nedeljo dne
14. t. m. javen shod na vrt šole družke sv.
Cirila in Metodija pri sv. Jakobu, na ka-
terem se bo razpravljalo o našem šolskem
vprašanju.

Niti dvoma ne more biti, da ta prostorni
vrt ni videl še toliko slovenskega ljudstva,
kolikor ga bo zbranega prihodnje nedeljo,
saj vsakega pečejo v dno srca one krivice,
ki nam jih dela c. k. vlada na tem polju v
družbi z Lahi, ker Nemci ponemčjujejo, a
Lahi poitalijančujejo naše slovenske otroke.

Na vsem Primorskem je okoli 15.000
Nemcev, ena tretjina je Lahov, dve tretjini
je pa nas. Nemci so večinoma c. k. urad-
niki, gostilničarji, iz Nemškega priseljeni tr-
govci itd., ki so danes tu, a jutri izginejo,
tako, da pride na vsem Primorskem na vsak
kilometer po eden in devet desetina Nemca.

In vendar imajo Nemci na Primorskem
sledeče nemške šole, katere jim vzdržuje c.
k. avstrijska vlada: nemške ljudske šole v
Pulju, v Opatiji in v Trstu, srednje c. k.
nemške šole; c. k. nemški gimnazij v Trstu,
c. k. nemški gimnazij v Gorici, c. k. nem-
ški gimnazij v Pulju, c. k. nemško realko v
Trstu, c. k. nemško realko v Gorici.

Na vseh petih nemških srednjih šolah
je 402 nemških dijakov, kar znaša po 80
nemških dijakov na vsako nemško šolo.

Lahov je na Primorskem jedva ena
tretjina, a na razpolago imajo sledeče c. k.
laške srednje šole: c. k. laški gimnazij v
Kopru, c. k. laško trgovinsko in nautično
akademijo v Trstu, c. k. laško nautično
šolo v Malem selu (Lošinju) in z našimi žulji
vzdrževani laški občinski gimnazij v Trstu,
laški deželni gimnazij v Pazinu in laško ob-
činsko realko v Trstu, skupaj torej šest la-
ških srednjih šol z 2395 laškimi (?) dijaki
na vseh enajstih srednjih šolah na Pri-
morskem.

Kaj imamo pa mi? Ako bi imeli za-
dostno število ljudskih šol in slovenskih sred-
njih šol, znašati bi moralo število naših di-
jakov na Primorskem najmanj 2000, a dan-
danes je naših dijakov samo 752 na vseh
primorskih srednjih šolah.

V najbolj kričeči luči pa se nam ka-
žejo te »avstrijske razmere« na ljudskih šolah
v Trstu.

Nemci imajo tu sledeče c. k. nemške
šole: c. k. nemško deško in deklško ljudsko
šolo v ulici Fontana, c. k. nemško deklško
ljudsko in meščansko šolo v ulici S. Giorgio
n c. k. nemško deško ljudsko šolo v ulici
Annunziata — z 48 oddelki, na katerih je
bilo v minolem šolskem letu 560 nemških
otrok, katerih nemštvo pa je zelo dvom-
ljivo, a slovenskih otrok samo na teh šolah
ja bilo 627.

V mestu je bilo v šolskem letu 1901/02
trinajst občinskih laških ljudskih šol z 218
oddelki in z 11.634 učenci. K temu številu
moramo prišteti, če hočemo najti, koliko je
približno število naših otrok v Trstu, še sle-
deče šole: laška ljudska šola benediktinskih
nun z 275, evangelska 400, nemške ljudske
in meščanske šole 2588, ženski licej 585,
druge šole 600, skupaj torej 16.082 otrok.
Ker pa je v mestu samem najmanj ena
tretjina Slovencev, znaša število
slovenskih otrok v mestu samem najmanj
5360.

V spodnji okolici je bilo pet slovenskih
ljudskih šol z 12 in v gornji okolici tudi
pet z 18 oddelki, skupaj torej 46 oddelkov
z 2812 slovenskimi učenci.

Na šolah v spodnji okolici: v Barkov-
ljah, Rojanu in Škednju bile so tudi laške
paralelke z 12 oddelki in 2572 učenci, ki so
pa večinoma otroci revnih in odvisnih slo-
venskih starišev, tako, da lahko trdimo, da
je bilo med njimi jedva 72 laških otrok. V
sv. Križu hodilo je 130 otrok v laško šolo
»Lege Nazionale«, ki so tudi večinoma naši
otroci.

Ako seštejemo vse te naše otroke v mestu
in okolici: 5360+2812+500+100=8772 —
najdemo, da je okoli 9000 slovenskih otrok
brez vsake srednje šole!

5360 otrok v mestu nima niti ene slo-
venske ljudske šole! Vlada je ustanovila za
56 nemških otrok v Trstu 48 oddelkov
ljudskih šol in dala tem otrokom na razpo-
lago nemško gimnazijo in realko, a za 5360
slovenskih otrok ni storila nič!!!

Za 9000 slovenskih otrok ni napravila
niti enega razreda srednjih šol.

Osemnajst let že romajo slovenske pro-
šnje in utoki radi tržaškega šolskega vpraša-
nja od Poncija do Pilata.

Čudno je, da ne romajo tudi pozivnice
k vojakom in plačilni nalogi za davke po
takih poteh!

Zadnji čas je, da neha c. k. vlada
norce briti s tržaškimi slovenskimi očeti. Mi
slovenski stariši nočemo iz naših otrok ne
Nemcev in ne Lahov, temveč hočemo, da
ostanejo zvesti sinovi našega slovenskega na-
roda. To zahtevamo, to hočemo.

In če c. k. vlada zahteva od nas, da
jej dajemo, kar gre njej, zahtevamo tudi mi
od nje, da nam da, kar gre nam.

Če pa misli, da jo plačujemo le zato,
da ponemčuje naše otroke in da pomaga
Lahom poitalijančevati našo ubogo dečo, se
zelo moti, kar jej pove dne 14. t. m. zbrani
narod.

Kaj hočete naj še gledamo na tako
»kulturno« delovanje slavne c. k. avstrijs-
ske vlade in preslavnega laškega magi-
strata?

Hočete, da bomo še nadalje gledali,
kako se nas žrtvuje »višjim obzirom« in kako
se nam — v večjo slavo tujih držav — uni-
čuje našo narodnost?!

Mi hočemo biti narod in ne — sluge
narodov!

Tudi v slučaju slabega vremena poj-
demo v nedeljo dne 14. t. m. ob 4. uri po-
poludne na shod k Sv. Jakobu. Naj razsaja
burja, naj bliška, naj gromi — naj naspro-
tuje tudi narava proti naši zahtevi o sloven-
skih šolah v Trstu — vse to nas prav nič
ne plaši. Slovenske šole v Trstu si moramo
pripobiti, ako hočemo tu živeti!

Vsi slovenski državni po-
slanci se morajo brigati za tržaško šolsko
vprašanje, ako jim je v resnici na srečo boljša
bodočnost njih lastnega naroda. Vsi narodi
na vesoljnem svetu delajo na to, da bi si od-
prli pot do morja. In tu v Trstu ob Jadrans-
kem morju je slovenska predstraža, ki pa bo
morala — pasti prej ko slej, če ne pride do
šol. Slovenski poslanci! pomagajte v tej borbi
tržaškimi Slovencem, saj tako pomagate tudi
vsak svojemu narodu! Dokazite vsemu svetu,
da slovenska vzajemnost ni le mrtva črka na
papirju!

V c. k. nemško šolo v ulici Fon-
tana ni bilo sprejetih mnogo naših slovenskih
otrok. Ker imajo Lahi zadostno število ljud-
skih in srednjih šol, je to nezaslišano, da

sprejemajo laške otroke, slovenske pa odri-
vajo. Vsi slovenski stariši, katerih otroci
niso bili sprejeti v nemške šole, naznanijo naj
to uradniku političnega društva »Edinost« v
ulici Molin piccolo števil. 1, vsak dan od 6.
do 8. ure zvečer, da bodo mogli naši možje
ukreniti na pristojnem mestu potrebne korake.
Ob enem jih prosimo, naj pridejo na shod k
Sv. Jakobu v nedeljo 14. t. m. ob 4. uri
popoludne, da storimo skupaj z njimi potrebne
korake.

Nekateri c. k. uradniki se
boje priti v nedeljo k sv. Jakobu. Kaj je na
tem shodu kaj političnega, če prosijo in zah-
tevajo slovenski stariši, naj dajo slavne oblasti
slov. otrokom to, kar jim je zajamčeno v c.
k. avstrijskih zakonih?

Že danes priporočamo vsem onim tisočem
naših meščanov in okoličanov, ki se udeležijo
nedeljskega protestnega shoda pri Sv. Jakobu,
naj se vedejo povsem mirno toliko na shodu,
kolikor na ulici.

V slučaju, da bi imeli kako navskrižje
z redarstvom, naj se z istim ne prepirajo —
tudi ako imajo vsa prava na
svoji strani. V eventuelnih sličnih
slučajih, naj vse take pritožbe sporoče nam,
oziroma uradu političnega društva »Edinost«,
da ukrene potrebno zakonitim potom. Ako
pa pride do kakega izzivanja od strani naših
smeščanov, naj se iste enostavno izroči redar-
stvu, katero je postavljeno za vzdrževanje
reda.

Na vrtu bo določenih par stotin redite-
ljev, ki bodo imeli nalogo paziti na red in
katerim se bo moral sleherni pokoriti. Za
slučaj, da bi eden, ali drugi od teh gg. pre-
korajil svojo dolžnost, naj se proti istim pri-
toži pri g. Kravosu, ki bo imel nadzorstvo
nad reditelji.

Radi velikih zaslug. Campitellijevo
glasilo »L'Istria« z dne 6. septembra se kar
topi same žalosti na prevelikih zaslugah, ki
jih ima najnovjši vladni svetnik Lasciac za
poreške Italijanaše! Isto glasilo pretaka kro-
kodilove solze za tem »uzor« možem, ki bi,
da-si odlikovan, lahko ostal še nadalje na
vodstvu okrajnega glavarstva poreškega!

Mi radi verjamemo Campitellijevemu
glasilu, ko se isto topi same žalosti na »pre-
veliki« izgubi, da bi si poreški signori želeli
imeti še nadalje tega uzor moža — ker pa
to »žalibog« — tako vsklika »L'Istria« —
ni mogoče, tudi radi vidimo, da pride isti
slovanožerec v našo sredo, kjer bo spoznal,
da tu nima posla z nezavednimi kmeti in
kjer se mu bo nekoliko bolj gledalo na —
prste!

Kakor čujemo, pride g. Laščak — par-
don Lasciac — na svoje novo mesto, okolo
20. t. m. Na svidenje g. Laščak!

Umestna lekcija. Pišejo nam: Te dni
je prišel v neko tukajšnje delavnico nek laški
podanik. Govoril je z gospodarjem delavnice
in se mu ponudil, da mu bo delal isto
službo, katero delajo dasedanji delavci za
12 goldinarjev na teden — za 9 goldinarjev!
Eden delavcev je slučajno slišal stavljeno
ponudbo, ki ga je tako razgrela, da je pla-
nil na laškega podanika in ga »obdelal« po
domače.

Istemu gospodarju se je nedavno temu
predstavila trojica laških podanikov. —
Ti laški »bratje« so prosili naj jih gospodar
vzame v delo, pa bilo i za manjo plačo, nego
jo imajo ostali delavci pri istem gospodarju!

Gospodar je povedal tem lačbenbergar-
jem, da tega ne sme storiti, ker da bi ostali
delavci, ko bi to izvedeli pobili te usiljivce.
Niti to ni zadostovalo nadležnežem! Oni
so nadaljevali svoje nesramno usiljevanje ter
prosili, naj se jim da manja plača — kar pa
naj ostane — tajno! Pošteni delodajalec je
odslovil te tri laške »bratce«, ki res zaslu-
žijo, da jih »naši« socialisti zagovarjajo!

Sami smo največ krivi. Pišejo nam:
Da se še danes sliši tu pa tam beseda
»ščavo«, smo mi Slovenci največ — sami
krivi. Potem ko so naši sosede videli, da
je ta sramotilka — nož, ki se lahko uporabi
tudi proti njim (Afrika — Menelik), potem
ko so bili tu pa tam sodnijsko kaznovani in
ko so v mnogih slučajih plačali to, civilizo-
vanega naroda, nedostojno psovko celo s klo-
futami, se je ta beseda skoraj popolnoma
poizgubila.

Da se pa ni izgubila, je krivo na temu
naše ljudstvo, ki, ali iz neumnosti, ali iz nič
manj neumne šale, rabi to besedo — samo
proti svojim bratom!

Ni redek slučaj, ko naš delavec, oziroma
delavka, izreče to besedo na račun svojega
sorojaka in to v bližini tujerodcev!

To treba odpraviti na vsak način. Ta sramotilka mora popolnoma izginoti iz ust našincev in še le potem smemo zahtevati, da izgine tudi iz ust drugorodcev.

Pametnejši narodnjaki naj pouče ostale sorojake, da ta beseda pomeni toliko, kolikor beseda suženj, prodan, ali sploh človeka, ki ni sam gospodar svojega života. Skrbimo torej, da se ta neumna in nesramna psovka takoj iztrebi in odpravi — iz med nas — potem smemo zahtevati, še le od drugorodcev, da opuste besedo »ščavo«.

Ni sicer lepo, da pišemo to o samih sebi, ali pregovor pravi: rano treba čistiti, da-si to boli — ako se noče, da se od te okužuje telo!

Upamo, da ta naš glas ne ostane glas upijočega v puščavi in da se že enkrat odpravi ona za vse narode sramotilna beseda.

Od sv. Ivana pri Trstu nam pišejo: Prijel sem za peró, da bi vam zapisal kako novico. Zanimati bi vas morda znalo, da laški podaniki še vedno kopljejo v hribu oni rov, po katerem naj priteče v mesto ona tako težko pričakovana voda, a do sedaj je niso mogli še najti. Če bodo vztrajni, naši gospodje na magistratu namreč in če bodo kopali pod Trebčanu do Orleka, kjer teče pod zemljo velika raka, pridejo gotovo do nje — a tu je toliko »še« — da mi težko doživimo oni dan, ko bo Trst zadostno preskrbljen z vodo. — In »če« že srečno izvrtajo rov ti naši ljubi laški podaniki do Orleka, ni še nikakor izključeno, da bi morda ne bila ona raka, ki teče mimo Orleka prav tista, katera napaja dandanes Trst in katera daje družbi »Aurisina« prav lepe dobičke na njih deležih! Meščani bi ne imeli v tem slučaju prav nobene koristi in prav nič več vode, pač pa bili priče velike tožbe, ki bi navstala v takem slučaju med tržaško občino in družbo »Aurisina«.

Nova pot bo morda kmalu dogotovljena, morda še letos. Kedaj nas bo vezal električni tramvaj z notranjim mestom, tega tudi ne vemo.

Blizu stare cerkvice imeli bomo železniško postajo na novi železniški zvezi s Trstom. Mislim, da bo pri Sv. Ivanu vse drugo življenje, ko bo piskal nad to mirno dolino »lukamatije«.

Naš pre — slavni magistrat je že sezidal krasno šolsko poslopje, kamor bodo lovili naše slovenske otroke. Samo svet, pravijo, stal jih je 40.000 gld. Zidanje je vodil neki Wagner, ki si je ob enem z zidanjem šolskega poslopja sezidal sebi tudi kaj krasno vilo. Človek si lahko vsak sam kaj misli — vendar mora boleti davkoplačevalca, ko vidi, kam romajo krvavo zasluženi novci, ki jih mora dajati magistratu kakor davek.

Svetoivanski »Narodni dom« je že pri eknih prvga nadstropja.

Pevsko društvo »Zvezda« uči se pridno novih pesmi.

Naš poštni urad se zove še vedno: »San Giovanni bei Triest«. — A propos! Hotel sem vam naštevati do večnosti te svetoivanske novice, a ta »San Giovanni bei Triest« me je ustavil; žalostno sem odložil peró in zamišljeno gledal v strop. Iz te moje zamišljenosti vzbudil me je brivec Vane:

»E, Mičelin, kaj si tako zamišljen?« nagovoril me je.

»V »Edinost« bi rad pisal, pa sedaj ne vem, kako naj zapišem: ali od sv. Ivana, ali od »San Giovanni bei Triest«, ali...«

»No, da vsem ustrežeš, naredi tako: Kadar pišeš v »Edinost«, zapiši od »Sv. Ivana«, kadar pišeš c. k. nemško-laški vladi, oziroma njenim c. k. uradom, zapiši »San Giovanni bei Triest«, kadar pa pišeš na škofijo, tedaj zapiši...«

»Že vem, »Heiliger Johann bei Triest«, kaj ne, ker je škof Nemeč...«

»Kaj še!« srdito me je ustavil brivec Vane, »S. Giovanni di Guardiella« — je sedaj naša cerkveno ime.«

Debelo sem ga gledal. »Kaj, zraven našega slovenskega imena »Sv. Ivan« — in zraven c. k. uradnega imena »San Giovanni bei Triest« imamo še cerkveno ime »S. Giovanni di Guardiella?« sem vzkliknil.

Na moj vzklik potegnil je Vane polo papirja iz žepa, na kateri je bilo, ne pisano, temveč tiskano: »Viv... in questa parrocchia. — Ufficio par. S. Giovanni di Guardiella.«

Omahnil sem. Globok vzdih izvil se mi je iz prsi.

»Kaj že tako daleč smo?« vzkliknil sem.

»Ranjki župnik ni delal tako.«

»Ne, ne!«

»Kaj češ, sila kola lomi.«

Mičelin.

Izlet »Kola« v Boljunc. O tem izletu nam poroča naš stalni poročevalec, da se je izvršil v popolno zadovoljnost vseh udeležencev: Že od državnega kolodvora nas je razveseljevala Wagnerjeva godba, ki je takoj na kolodvoru svirala »Mlade vojake«. Od Boršta so se »Kolaši« postavili v red ter korakali do pol hriba, kjer je čakalo lepo razvrščeno mlado a krepko društvo »Prešeren« z narodno trobojnico in z godbo.

Po prijateljskem pozdravu smo skupno odkorakali proti Boljuncu, kjer je bilo lepo okrašeno z narodnimi trobojnicami in kjer so nas sprejeli z streljanjem iz topičev in »živio«-klici.

Na krasnem in lepo prirejenem Venturinijevem vrtu smo se nekoliko ohladili in ker je bilo še zgodaj, smo si potem ogledali vas in okolico Boljunca. Osobito nas je zanimala ledeno-mrzla voda, ki teče iz nekake male vilenice in katero je moral vsakdo okusiti celo — modri »Brivec« se jo je — nalokal!

Domače pevsko društvo in godba sta imela med tem polne roke dela s sprejemanjem pevskih društev: »Slovenca« iz Boršta, »Slaveca« iz Riemanj in »Vodnika« iz Doline. Pred slavnostnim vrtom je stal lep slavolok z napisom »Dobro došli«. Takoj po določenih uri je nastopil predsednik novega pevskega društva g. Kralič Josip, ki je z toplimi besedami zahvalil razna navzoča društva za udeležbo. (Upamo, da kedo gospodov spiše bolj natančno poročilo).

»Prešeren« je za tem nastopil z mešanim zborom: Gerbičevu »Kaj išče tu lovec«. Izenadilo nas je slišati ta najmlajši pevski zbor, ki je popolnoma rešil svojo nalogo in sicer v obeh točkah (zadajo je pel Försterjevo »Domovini«).

Ostali zbori, kakor: »Vodnik« iz Doline, »Slovenec« iz Boršta, »Kolo« iz Trsta in »Slavec« iz Riemanj so sledili »Prešeren« in peli v popolno zadovoljnost mnogobrojnega občinstva, katero je navdušeno aplaudiralo, zahtevajoč ponavljanje — kar se pa ni dovolilo. Petju je sledila veseligrta »Lokavi snubač«, ki je provzročila obilo smeha. Kakor petje, je tudi igra popolnoma zadovoljila vse udeležence.

Zadnja točka je bila Hajdrihovo »Morje adrijsko«, katero so pela vsa navzoča društva.

Med svobodno zabavo, na kateri so nepretirano pela razna pevska društva, je bilo izpuščanje raket in prižiganje bengalov, ki je dajalo po balonih in acetienu razsvetljenem vrtu magično lice. Navdušenje neopisno. Tržačani smo odšli že pred 9. uro radi vlaka oziroma radi daljave.

Porotne razprave na tržaškem deželnem sodišču. Dne 20. t. m. vršila se bo razprava na tožbo Zofke Kveder proti odgovornemu uredniku našega lista gosp. Franu Godniku in gosp. Franu Klemenčiču radi razžaljenja časti potom tiska. Predsednik: Pederzoli; sodnika: svetnika Codrig in Mosehe; zapisnikar dr. Dolenc.

Dne 22. porotna obravnava proti Roku Priolu radi ubojstva. Predsednik: Petronio.

Dne 23. t. m. porotna obravnava proti Ivanki Gošar radi detomora, kateri se je izvršil v Matuljah. Predsednik: svetnik Pederzoli.

Dne 25. t. m. na tožbo Maksa Cotiča, porotna obravnava proti Valentinu Vouku, Franu Fajdigi in Franu Poliču radi razžaljenja časti potom tiska. Predsednik: svetnik Pederzoli.

Na c. k. pripravilci za srednje šole na Proseku se bodo sprejemali učenci dne 14. in 15. septembra. Dne 16. septembra bo sv. maša ob 8. uri zjutraj. Učenci se morajo upisati v spremstvu starišev oziroma njih namestnikov in morajo s seboj prinesiti zadnje šolsko sprčevalo, krstni list, spričevalo o cepljenju koz in se skazati, da nimajo boleznin na obeh. Voditeljstvo.

Vpisovanje otrok na deški družbeni šoli pri sv. Jakobu. Slovenskim starišem se naznanja, da bo šolsko vodstvo sprejemalo otroke v družbeno šolo dne 13. in 14. septembra od 9. do 12. ure zjutraj.

Stariši naj sami spremljajo svoje otroke k vpisovanju.

Za vstop v prvi razred se zahteva: 1. krstni list, 2. spričealo zdravih očij, 3. spričealo stavljenih kozic.

Učenci, ki prestopijo iz druge šole prinesiti morajo seboj zadnje šolsko sprčevalo.

Opozarjamo stariše na važnost slovenske šole v Trstu in jih ob enem opominjamo, naj zaradi tesnih prostorov začasno vpišejo svoje otroke, ker pozneje se vodstvo ne bo več moglo ozirati na prekasno došlo.

Vodstvo deške šole.

Pričetek plesnih vaj v »Sokolovi« telovadnici. V nedeljo, dne 14. t. m. se zopet zaprično plesne vaje v telovadnici »Tržaškega Sokola«. Plesne vaje bodo pričele vsako nedeljo ob 5. uri popoldne in bodo trajale do 9. ure večer.

Vstopnina za ude 40 stot., za neude pa 60 stot.

NB. Radi nedeljskega shoda se pričnejo plesne vaje dne 14. t. m. še le po končanem shodu.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 25.97 ob 2. uri popoldne 30.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.3 — Danes plima ob .04 predp. in ob 11.35 pop.; oseka ob 5.19 predpoldne in ob 6.03 popoldne.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 10. sept. ob 10. uri popoldne se bodo vsele saredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Kjadin 142, hišna oprava; ulica Chiozza 7, hišna oprava; Kolonja 9, hišna oprava; ulica S. Zaccaria 2/II, hišna oprava; ulica Stadion 16, sveder in drugo; ulica Rossetti 16, hišna oprava.

Vesti iz ostale Primorske.

× Pretep v Tomaju. Iz Tomaja nam pišejo: V nedeljo je bila tukaj procesija za dež. Po procesiji podali so se nekateri možje iz bližnjih vasi v krčmo. Med drugimi ostala sta v jedne tukajšnjih krčem do 10. ure zvečer tudi 42-letni Andrej Vovk z Grahovca Brda in 21-letni Janez Obersnel iz Tomaja. Ta dva sta se nekaj sporekla in Obersnel je rekel Vovku, naj gre domov varovat svojih sedem otrok, ne pa da se ob takej uri klati po krčmah. To pa je Vovka tako razkačilo, da je potegnil krivce in prerezal žnjim Obersnelu trebuh tako močno, da so se istemu čreva pokazala. Ko mu je gospod okrajni zdravnik podelil prvo pomoč, odpeljali so ga v tržaško bolnišnico, a je malo upanja, da okreva.

× Občni zbor »Djačkog pripomočnog društva v Pazinu«. Odbor tega društva pozivlja člane na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 16. t. m. ob 2. in pol uri popoldne v prostorih pazinske »Hrvatske čitaonice« po sledečem dnevnem redu: 1. poročilo odbora. 2. razprava o obračunu. 3. predlog o spremembi društvenih pravil. 4. volitev odbora in 5. razni predlogi.

Vesti iz Kranjske.

* Velika suša na Vipavskem. Poroča se, da je na Vipavskem velika suša. Voda v vodnjakih se je posušila vže pred 14 dnevi. Trava na solncu je zgorela, listje po drevju je ožrnelo in sadje zvenelo. Grozdje se še drži, vendar pa bo ostalo le drobno, ako Bog ne da v kratkem dežja.

* Afera Wallburg. Skoro leto dni je tega, kar je sfera Wallburg vzbudila občno senzacijo po vsi Evropi. Ta sfera se bliža sedaj svojemu koncu. Kakor znano, je bil vanjo zapleten tudi neki Makso Staudinger, ki je obdolžen, da je ponaredil poročni list, s katerim so Wallburgi hoteli dokazati, da je bila njih mati pravilno poročena z nadvojvodo Ernestom. Staudinger je že kacih deset mesecev v preiskovalnem zaporu. Sedaj pride končno vendar do obravnave, a ta re ne bo vršila pred porotniki, kakor se je doslej domnevalo, nego pred običajnim senatom dež. sčedišča. Staudinger je obtožen radi goljufije. Obravnava bo dne 19. t. m., a vršila se bo najbrž tajno.

* Slovensko gledališče v Ljubljani. Režiserja gg. Dobrovolny in Verovšek vodita vsak dan redne izkušnje dramskega osobja. Do početka sezone, ki se otvori dne 27. t. m., se pripravijo 4 drame. Novi ljubimec g. Hsler iz Brna in gdš. Kreisova, nova navika iz Prage, sta se naučila že toliko slovensčine, da nastopita že pri prvih predstavah v velikih vlogah. Operni kapelnik g. Benišek študira s tenorjema gg. Hajkom in Turžanskim nove opere. Garderoba se je med počitnicami pomnožila, in g. Waldstein je naslikal več novih dekoracij.

* Umetniška razstava se otvori v veliki dvorani ljubljanskega »Narodnega doma« dne 20. t. m. Doslej so poslali svoja dela gg. M. Jama, R. Jakopič, Iv. Grohar, M.

Strnea, gdš. Iv. Kobilec, P. Žmitek, Iv. Vavpotič in C. Miš.

Brzojavna poročila.

Škof v nevarnosti.

BUDIMPEŠTA 9. (B) Četverouprežna kočija, v kateri se je peljal rabski škof, grof Szechenyi, birmovat v Marezfalva, bi bila kmalu zadela v nek voz električnega tramvaja. Konji so se splašili in skočili preko nekega plota. Škof in njegovo spremstvo mogli so se rešiti samo tako, da so poskakali iz kočije.

Potresi.

PARIZ 9. (B.) Kakor se poroča večerajšnjega dne iz Pau, zapazil se je tamkaj ob 2 1/2. uri popoldne močan, 6 sekund trajajoči sunek.

MADRID 9. (B.) V San Sebastianu in Saragosi je bilo čutiti potres.

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olovske razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% odbitkom.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisana zadruga z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidarnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčas cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pozor na ta
užig na
zamašku
!!!

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, vogal Piazza Rosario št. 2
Via Limitasse in Via Riborge št. 21
(šolsko poslopje)
Telefon št. 870.
Velik izbor tapetarij, srecal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIKI IZSTAVI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na pa. obrod
ali železnico franko

VELIKA ZALOGA
snovij za moške obleke
iz tu- in inozemskih tovarn
Nasl. Frana Hitty
ul. Barriera vecchia 13.
Velik izbor:
perila, perkalja, cefira,
satena.
Specijaliteta podlag (todre) in drobnarij za
krojače.
Naročbe za moške obleke po meri
se izvrše po zelo ugodnih cenah
v 24 urah.
Na zahtevo vzorci brezplačno
in poštne prosto.

Objava.

Podpisano vodstvo naznanja, da se prične šol. leto na c. k. pripravnici za učiteljska v Sežani dne 16. septembra t. l. Istega dne se bode vpisovalo učence, dečke, kateri so že dovršili 14. leto starosti in si prisvojili primerno znanje na kakej obširnejši ljudski šoli ali na kakem drugem sličnem učnem zavodu. K zglasitvi se zahteva: a) krstni list, b) zadnje ali pa odpustno spričevalo ljudske šole ali kakega drugega učnega zavoda, c) zdravniško spričevalo, in d) spričevalo o cepljenju koz.

Za obiskovanje tega učnega zavoda ne plačuje se nič šolnine, marveč daje se pridnim in siromašnim učencem nekoliko državne podpore.

Vodstvo c. k. pripravnice za učiteljska v Sežani, dne 5. septembra 1902.

Al Bajec, voditelj.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: pečobe na platno in šipe, ogledala, zime plavo, izsne tapetirane itd. Daje tudi na obroke.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.
Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Ulica Poste nuove št. 3. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkoštno praznike in birmo; obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moških (zlojeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga svojih za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Spšostovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih
NOVO
Ciril-Methodijevo
cikorijo.

TOVARNA POHIŠTVA
IGNACIJ KRON
Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni naris, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno.

Glavni zastop za Trst, Kras, Gorisko, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS
centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2,000,000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju ženitve ali preboda v vojake zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Srečkanje
nepreklicno
25. septembra 1902.

Glavni dobiček
kron **30.000** kron

Olmuške rastavne srečke
po 1 krono

prporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & C.o, Mercurio
Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiff-
mann, Josip Zoldan v Trstu.

Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA. Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomiljeno, nego tudi belo in brez peg. Solčne pege odpravi vsak z uporabo iste. Cena 3 lonč. gl. 1-50; nastojalno denar 2 gl. s poštno vred.

ANTIRHEUNIN-MAZILo proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lončič 1 gl. 50 novč. 2 lončiča 2 gl. 4 lončiči gl. 3-20 s poštno vred ako se denar naprej pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“
On čisti kri, ker je najboljšo domače zdravilo za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste soko ter s tem daljša slovensko življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki so označene v navodilih pridejanjem vsakemu lončiču.

Cena omota 12 steklenič 2 gl. 50 novč., 24 steklenič 4 gl. 50 novč., — 48 steklenič 8 gl. s poštno ako se denar naprej pošlje lekarni.

INJECTIO „SALVATOR“ v Varaždinu (Hrvatsko)
VEGETABILE kapsule vegetabile za tajne bolezni

FR. RIEDLA leka-na k „SALVATORJU“
VARAŽDIN (Hrvatsko)

NE SME V NOBENI HIŠI MANIKATI.

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILo.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

prporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljšo in trpežno pohištvo, bodisi svetlo sli temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo prporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na dežel: v mislu gesla: Svoji k svojim!

„VERITAS“

koncesionirana pisarna za trgovske informacije

Centrala:

Squero nuovo 13, II. TRST Squero nuovo 13, II.

Telefon št. 845. Telefon št. 845.

Prospekti brezplačno in poštnine prosti.

Zastopstvo v vseh mestih sveta.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Naznanilo.

C. in kr. dvorni založnik

Ignacij Bittmann

na Dunaju I., Kärnthnerstrasse 20.

si časti naznanjati, da

ustanovi v Trstu, Piazza della Borsa št. 11.
svojo zalogo

kojo otvori pričetkom tega mesca. Tvrdba si dovoljuje opozarjati, da bode v zalogi **izključno** le najnovejše

modno blago za otroke in dame
in to v bogatem izboru.

Pregledovanje modelov prosto

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob-

stoječa iz 14 krasnih drago-

cenih predmetov

in sicer:

1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.

1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privesom. Pariški sistem.

1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.

1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.

1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.

1 par uhanov iz pristnega srebra, uradne punčir.

1 goldin prstan s krasnim kamenom.

1 žepno ogledalo v etviju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih pred-

metov z uro Anker-Remont, vred pošilja le

za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej

poslanem denarju, tvrdba

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo.

Neodgovorjajoče sprejmem v 8 dneh nazaj in

povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.

Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih drago-

ocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen

žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“

s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke

po meri in najugodnejših cenah. V pro-

dajalnici ima tudi zalogo perila za

delavski stan po izvenredno nizkih cenah.

Izbior boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se na-

pravijo po meri.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 40 kr.

Črna istrska . . . „ 36 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-

kimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov

naprej: Ipavsko belo liter po 32 kr.

črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem

vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Mlinar

si išče službo in vsprejme eventuelno

tudi mlin v najem. Naslov se izve v

našem upravnistvu.

Velikanski izbor
raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali

melegeno politirane.

Bogat izbor

divanov, ckvirjev, ogledal, stolic,

stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcantan št. 1. - Trst.